

अर्जित रजा साठविणे व रजेचे रोखीकरण करणे
यांच्या कमाल मर्यादा वाढविण्याबाबत.

**महाराष्ट्र शासन
वित्त विभाग**

निर्णय क्रमांक अरजा २४०१/८/सेवा-९,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक १५ जानेवारी २००१.

निर्णय

महाराष्ट्र नागरी सेवा (रजा) नियम १९८१ नुसार सध्या अस्तित्वात असलेली अर्जित रजा साठविण्याची, तसेच सेवानिवृत्तीच्या वेळी अर्जित रजेचे रोखीकरण करण्याची २४० दिवसांची मर्यादा ३०० दिवसांपर्यंत वाढविण्याचा प्रश्न शासनाच्या विचाराधीन होता.

२. शासन आता असे निदेश देत आहे की महाराष्ट्र नागरी सेवा (रजा) नियम १९८१ मधील सध्या अस्तित्वात असलेल्या तरतुदी खालीलप्रमाणे सुधारण्यात याव्यात :--

(१) नियम ५०(१)(बी) व नियम ५४ मध्ये तरतूद केल्याप्रमाणे अर्जित रजा साठविण्याची २४० दिवसांची सध्याची कमाल मर्यादा ३०० दिवस इतकी वाढविण्यात यावी ;

(२) खाली नमूद केलेल्या प्रकरणांमध्ये न उपभोगिलेल्या अर्जित रजेचे रोखीकरण करण्याची २४० दिवसांची सध्या असलेली मर्यादा ३०० दिवस इतकी वाढविण्यात यावी :--

(एक) नियत सेवावधि सेवानिवृत्ती [नियम ६८(१)] ;

(दोन) शासकीय कर्मचाऱ्याची सेवा लोकहिताच्या दृष्टीने त्याच्या नियत सेवावधि सेवानिवृत्तीच्या दिनांकापुढे वाढविण्यात आली असेल अशा प्रकरणी [नियम ६७(२)] ;

(तीन) स्वेच्छा/मुदतपूर्व सेवानिवृत्ती [शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्रमांक पीईएन १०८३/सीआर १२९६/८३/एसईआर ४, दिनांक १ ऑक्टोबर १९८४ चा परिच्छेद (५)] ;

(चार) जेथे शासकीय कर्मचाऱ्याची सेवा नोटिशीद्वारे अथवा नोटिशीच्या बदल्यात वेतन व भत्ते देऊन अथवा त्याच्या नियुक्तीच्या अटी व शर्तीप्रमाणे अन्य प्रकारे समाप्त करण्यात आली असेल अशा प्रकरणी [शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्रमांक पीईएन १०८३/ सीआर १२९६/८३/ एसईआर ४, दिनांक १ ऑक्टोबर १९८४ चा परिच्छेद (५)] ;

(पाच) सेवानिवृत्तीनंतरच्या पुनर्नियुक्तीच्या समाप्तीनंतर [नियम ६५(२) (ए)] ;

(सहा) सेवेत असताना कर्मचाऱ्याचा मृत्यू झाल्यास, त्याच्या कुटुंबाला देतेवेळी [नियम ६९] ;

(सात) सेवानिवृत्तीपूर्व रजेच्या प्रकरणी [नियम ६६(१)] ;

(आठ) शासकीय कर्मचाऱ्याचे सार्वजनिक उपक्रमामध्ये समावेश झाल्याच्या प्रकरणी [शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्रमांक पीईएन १०८०/सीआर २१०/एसईआर ४, दिनांक २८ एप्रिल १९८१ चा परिच्छेद (६)].

(३) जेव्हा शासकीय कर्मचारी राजीनामा देईल किंवा नोकरी सोडील अशा प्रकरणी सेवासमाप्तीच्या दिनांकाला त्याच्या खाती जमा असलेल्या एकूण अर्जित रजेच्या अर्ध्या रजेच्या सममूल्य इतके रोखीकरण त्याला देय राहील. परंतु असे रोखीकरण १५० दिवसांपेक्षा अधिक मिळणार नाही [नियम ६७(३)].

३. महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समिती अधिनियम १९६१ (सन १९६२ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक पाच) च्या कलम २४८ च्या परंतुकान्वये प्रदान केलेले अधिकार आणि त्यासंबंधीचे इतर सर्व अधिकार याचा वापर करून शासन असाही आदेश देत आहे की वरील निर्णय जिल्हा परिषदांचे कर्मचारी यांनाही लागू राहतील.

४. हे आदेश दिनांक १ फेब्रुवारी २००१ पासून अमलात येतील.

५. महाराष्ट्र नागरी सेवा(रजा) नियम १९८१ मधील यासंबंधीच्या विद्यमान तरतुदी स्वतंत्रपणे सुधारण्यात येत आहेत.

६. या आदेशाची इंग्रजी प्रत सोबत जोडली आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

वसन्त वा. चौधरी
शासनाचे उप सचिव

प्रति

भारत सरकारचे सचिव, वित्त मंत्रालय, नवी दिल्ली,
महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-१, महाराष्ट्र, मुंबई (१२५ प्रती),
महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-२, महाराष्ट्र, नागपूर (१२५ प्रती),
महालेखापाल (लेखापरीक्षा)-१, महाराष्ट्र, मुंबई (५ प्रती),
महालेखापाल (लेखापरीक्षा)-२, महाराष्ट्र, नागपूर (५ प्रती),
मुख्य लेखा अधिकारी, बी. ब्लॉक, दिल्ली प्रशासन, विकास भवन, नवी दिल्ली (५ प्रती),
नियंत्रक, लेखा, परराष्ट्र मंत्रालय, नवी दिल्ली (१० प्रती),
संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई (५ प्रती),
अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई (५२० प्रती),
मुख्य लेखा परीक्षक, स्थानिक निधी लेखा, कोकण भवन, वाशी, नवी मुंबई (१० प्रती),
उप-मुख्य लेखा परीक्षक, स्थानिक निधी लेखा,
मुंबई/पुणे/नागपूर/औरंगाबाद/नाशिक/अमरावती (प्रत्येकी १० प्रती),
वरिष्ठ कोषागार अधिकारी, पुणे/नागपूर/औरंगाबाद/नाशिक (प्रत्येकी १५ प्रती),
निवासी लेखापरीक्षा अधिकारी, मुंबई (५ प्रती),
सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी (प्रत्येकी १० प्रती),
राज्यपालांचे सचिव,
मुख्य मंत्र्यांचे सचिव,
उप मुख्य मंत्र्यांचे सचिव,
सर्व मंत्री व राज्य मंत्री यांचे खाजगी सचिव,
*प्रबंधक, मूल न्याय शाखा, उच्च न्यायालय, मुंबई,
*प्रबंधक, अपील शाखा, उच्च न्यायालय, मुंबई,
*सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई,
*सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
*प्रबंधक, लोक आयुक्त व उप लोक आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई,
*प्रबंधक, महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरण कुटीर क्र.३ व ४, अधिदान व लेखा कार्यालय आवार, मंत्रालयासमोर, मुंबई,
मंत्रालयातील सर्व विभाग,

विशेष आयुक्त, महाराष्ट्र सदन, व्जोपनिकस रांड, नवी दिल्ली,
 मंत्रालयाच्या निरनिच्छ्या विभागाच्या अधीन असलेल्या सर्व विभागांचे व कार्यालयांचे प्रमुख,
 सर्व विभागीय आयुक्त (प्रत्येकी ५ प्रती),
 सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी (प्रत्येकी २५ प्रती),
 सर्व जिल्हा परिषदांचे अध्यक्ष (प्रत्येकी ५ प्रती),
 सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी (प्रत्येकी २५ प्रती),
 शिक्षण संचालक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे (१० प्रती),
 तंत्र शिक्षण संचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई (५ प्रती),
 संचालक, महानगरपालिका प्रशासन, मुंबई (५ प्रती),
 सर्व विभागीय शिक्षण उप संचालक (प्रत्येकी ३ प्रती),
 सर्व विभागीय तंत्र शिक्षण उप संचालक (प्रत्येकी ३ प्रती),
 शिक्षण निरीक्षक, बृहन्मुंबई, दक्षिण/उत्तर/पश्चिम,
 सर्व प्रशासन अधिकारी, नगरपालिका शिक्षण मंडळ (प्रत्येकी ५ प्रती),
 सर्व महानगरपालिका व नगरपरिषदा, महाराष्ट्र राज्य (प्रत्येकी ५ प्रती),
 सर्व जिल्ह्यांचे वरिष्ठ लेखा परीक्षक (शिक्षण) (प्रत्येकी ५ प्रती),
 कुल सचिव, महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी, जिल्हा अहमदनगर (१० प्रती),
 कुल सचिव, मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी (१० प्रती),
 कुल सचिव, पंजाबराव कृषि विद्यापीठ, अकोला (१० प्रती),
 कुल सचिव, कोकण कृषि विद्यापीठ, दापोली, जिल्हा रत्नागिरी (१० प्रती),
 ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई (१२ प्रती),
 शालेय शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई (२५ प्रती),
 उच्च व तंत्र शिक्षण आणि सेवायोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई (२५ प्रती),
 कृषि व पशुसंवर्धन, दुग्ध व्यवसाय विकास व मत्स्य व्यवसाय विभाग, मंत्रालय, मुंबई (१० प्रती),
 वित्त विभागातील सर्व कार्यासने,
 नियड नस्ती, कार्यासन सेवा-९.

*पत्राद्वारे.

**Enhancement of the ceiling on accumulation
and encashment of Earned leave.**

**GOVERNMENT OF MAHARASHTRA
FINANCE DEPARTMENT**

Resolution No. LVE 2401/8/SER - 9

Mantralaya, Mumbai 400 032, dated 15 January 2001.

RESOLUTION

The question of raising the existing limit prescribed under the Maharashtra Civil Services (Leave) Rules 1981 regarding accumulation of earned leave and limit of encashment of earned leave at the time of retirement from 240 days to 300 days was under consideration of the Government.

2. Government is now pleased to direct that the existing provisions of the Maharashtra Civil Services (Leave) Rules 1981 should be modified as follows :-

- (1) The existing maximum limit of 240 days on accumulation of leave provided under Rules 50(1)(b) and 54 *ibid* shall be enhanced to 300 days;
- (2) The existing ceiling of 240 days for availing of the benefit of encashment of unutilised earned leave shall be increased to 300 days in respect of following categories :-
  - (i) retirement on attaining the age of superannuation [Rule 68(1)];
  - (ii) cases where the service of a Government servant has been extended, in the interest of public service, beyond the date of retirement on superannuation [Rule 67 (2)];
  - (iii) voluntary/premature retirement [paragraph 5 of G.R., F. D., No. PEN-1083/CR1296 / 83/SER 4, dated 1 October 1984];
  - (iv) where the services of a Government servant are terminated by notice or by payment of pay and allowances in lieu of notice, or otherwise in accordance with the terms and conditions of his appointment [paragraph 5 of G.R., F. D., No. PEN-1083/ CR 1296/83/SER 4, dated 1 October 1984];
  - (v) in the case of termination of re-employment after retirement [Rule 65(2)(a)];
  - (vi) in the case of death of a Government servant while in service, to the family of the deceased [Rule 69];
  - (vii) in the case of leave preparatory to retirement [Rule 66(1)];
  - (viii) on absorption of a Government servant in a public sector undertaking [paragraph 6 of G.R., F.D., No. PEN-1080\CR 210\SER 4, dated 28 April 1981].
- (3) A Government servant who resigns or quits service shall be entitled to cash equivalent in respect of earned leave at credit on the date of cessation of service, to the extent of half of such leave at his credit subject to a maximum of 150 days [Rule 67(3)].

3. In exercise of the power conferred by the proviso to Section 248 of the Maharashtra Zilla Parishads and Panchayat Samities Act, 1961 (Mah. V of 1962) and of all other powers enabling it in that behalf, Government is further pleased to decide that the above decisions apply to employees of Zilla Parishads.

4. These orders shall take effect from 1 February 2001.

5. Formal amendments to the Maharashtra Civil Services (Leave) Rules 1981 in terms of the decision contained in this order will be made separately.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

VASANT W. CHAUDHARI
Deputy Secretary to Government.